

Contents

ABBREVIATIONS	iv
CATALOGUE OF PREHISTORIC SITES IN ATTICA	v
SITE DISTRIBUTION MAPS I-IV	xii
LIST OF AUTHORS	xvi
INTRODUCTION	xix
TOPOGRAPHY	
ELENI ANDRIKOU (a) <i>East Attica: The prehistoric finds in the 21st century</i>	3
ELENI ANDRIKOU (b) <i>Thorikos in context: The prehistory</i>	19
PALAEOENVIRONMENT	
DIMITRIOS VANDARAKIS – KOSMAS PAVLOPOULOS – KOSTAS VOVALIDIS – ERIC FOUACHE – VASILIOS KAPSIMALIS <i>The contribution of simulated lithostratigraphy in the geoarchaeological research of the Athenian Basin during the Holocene</i>	31
KOSMAS PAVLOPOULOS – DIMITRIOS VANDARAKIS – SYLVIAN FACHARD – ALEX R. KNODELL – VASILIOS KAPSIMALIS <i>Long-term sea level changes in the Saronic and Southern Euboean Gulfs</i>	39
ODYSSEAS KAKAVAKIS – IRINI SKIADARESI <i>Bronze Age depositions at the Phaleron Delta wetland: Approaches to interpretation</i>	49
UPPER PALAEOLITHIC/MESOLITHIC - NEOLITHIC ERA	
ANTIGONI PAPADEA – FANIS MAVRIDIS – DESPOINA MINOU-MINOPOULOU – DAISUKE YAMAGUCHI – ORESTIS APOSTOLIKAS <i>Searching for the Pleistocene/Holocene transition: The case of the lithic industry from the anonymous Schisto cave at Keratsini</i>	61
ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΤΑΪΝΧΑΟΥΡ <i>Ο νεολιθικός οικισμός της Παλλήνης</i>	71
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΡΑΜΜΟΥ – ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΖΟΥΒΕΛΟΥ <i>Λουτρός Παλλήνης: προκαταρκτικά συμπεράσματα για τη χρήση του χώρου κατά τη Νεολιθική εποχή</i>	87
ZOE ZGOULETA <i>Neolithic settlement at Gyalou, Spata</i>	97
STELLA RAFTOPOULOU – IRAKLIS TSONOS <i>A Neolithic site at Kalyvia Thorikou (Mesogeia): Preliminary report on the architectural remains</i>	105
ΠΕΛΛΗ ΦΩΤΙΑΔΗ – ΜΑΡΙΑ ΣΥΡΙΓΟΥ <i>Νέα ευρήματα από τη νεολιθική Νέα Μάκρη: η λιθοτεχνία του αποκρουσμένου λίθου και ενδεικτική κεραμική από την ακτή</i>	115
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ – ΜΑΡΙΑ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΥ <i>Η προϊστορική τοπογραφία στη βόρεια Αττική: πρόσφατες ανακαλύψεις</i>	127
STELLA KATSAROU – DIMITRIOS PALAIOLOGOS – MARIA STEFANOPOULOU <i>The Northern Attic Basin in the Early/Middle Neolithic: The household vessels</i>	139
ALEXANDRA MARI <i>From Mount Aigaleo to Mount Penteli: New prehistoric finds from Attic caves</i>	151
MAIRY GIAMALIDI – AMYGDALIA ANDREOU – IOULIA LOURENTZATOU <i>The Northern hill at the peninsula of Laimos in Vouliagmeni: Preliminary evidence from the prehistoric site</i>	163
FINAL NEOLITHIC / EARLY BRONZE AGE TRANSITION	
ZOÏ TSIRTSONI <i>The end of the Neolithic and the transition to the Early Bronze Age in Attica (mid 5th-late 4th millennium BC): Present state and research perspectives</i>	175
MYRTO GEORGAKOPOULOU – KERASIA DOUNI – MICHALIS GINALAS – OLGA KAKAVOGIANNI – IOANNIS BASSIAKOS <i>Recent finds from Final Neolithic and Early Bronze Age silver production sites in Southeastern Attica</i>	185
MARIA KAYAFA <i>The metal resources of Laurion during the Early Bronze Age. A synthesis of the archaeological and archaeometric data</i>	193
MARGARITA NAZOU <i>Thorikos in the Neolithic and the Early Bronze Age: A view from the Mine 3 pottery</i>	203

OLGA KAKAVOGIANNI <i>Subterranean chambers of Final Neolithic and Early Bronze Age date in Koropi and Merenda (Mesogeia), Attica</i>	213
ΚΛΕΙΩ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ <i>Η κεραμική του τέλους της Νεολιθικής και των αρχών της Πρώιμης Εποχής του Χαλκού από τον οικισμό της Μερέντας στο Μαρκόπουλο</i>	221
ΙΩΑΝΝΑ ΣΠΗΛΙΩΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ <i>Λιθοτεχνίες της Πρώιμης Εποχής του Χαλκού: η περίπτωση της Μερέντας</i>	231
ΜΑΡΙΑ ΠΑΝΤΕΛΙΔΟΥ ΓΚΟΦΑ <i>Οι παλαιότεροι τάφοι στο Τσέπι Μαραθώνος</i>	239
ELEANNA PREVEDOROU <i>Bioarchaeological approach to Early Helladic Attica: The human skeletal remains from Tsepi at Marathon (1970-1973 excavations)</i>	245
PANAGIOTIS POMONIS <i>Deposit 39 of the prehistoric cemetery at Tsepi (Marathon, Greece): Preliminary results from the petrographic analysis of the pottery</i>	251
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΦΟΒΑΣΙΛΗΣ <i>Οι οστέινοι 'χρωματοτρίπτες' της Χαλκολιθικής και ΠΕ περιόδου</i>	257
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΕΛΕΝΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ <i>Η Ακρόπολη της Αθήνας κατά την Τελική Νεολιθική και Πρωτοχαλκή περίοδο. Νέα στοιχεία από τη ανασκαφή D. Levi</i>	265
EARLY BRONZE AGE	
KERASIA DOUNI <i>EB II ceramic production in Attica</i>	279
MARIA MEXI – KERASIA DOUNI – EVI MARGARITIS – ANGELOS HADJIKOUMIS <i>The study and reconstruction of food production and processing practices in Early Bronze Age Koropi, Attica</i>	289
ΣΤΕΛΛΑ ΧΡΥΣΟΥΛΑΚΗ – ΙΩΑΝΝΑ ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ – ΚΥΡΙΑΚΗ ΨΑΡΑΚΗ <i>Μια πρωτοελλαδική εγκατάσταση στο Μοσχάτο</i>	299
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΚΑΖΑ-ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ <i>Αστέρια Γλυφάδας</i>	309
THEODORA GEORGOUSOPOULOU <i>Public space and communal practices: The evidence from EH II Nea Kephissia</i>	317
ELENI ASIMAKOU – AIKATERINI PASCHALI <i>EH rock-cut chamber tombs with finds of EC type from the area of Kephissos in Aigaleo</i>	325
ANNA ΠΛΑΣΣΑΡΑ <i>Εγκατάσταση της Πρώιμης Εποχής του Χαλκού στο Γέρακα Αττικής</i>	331
ΜΑΡΙΑ ΣΥΡΙΓΟΥ <i>Η οργάνωση της τεχνολογίας του οφιανού στο Έλος Σχινιά και στο Λιμάνι του Πασά στην Αττική</i>	337
ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΑΥΓΕΡΙΝΟΥ – ΑΘΗΝΑ ΜΑΝΙΚΗ <i>Οι πρώτες ενδείξεις για προϊστορική κατοίκηση στα Μέγαρα</i>	343
THEODORE ELIOPOULOS <i>New evidence on the Early Helladic "House of Akademos" in Plato's Academy</i>	349
ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΠΕΤΑΝΙΟΣ <i>Παλεύοντας με τα Δρακόνερα: περιβαλλοντική μεταβολή στο τέλος της 3ης χιλιετίας π.Χ. σε μια πρωτοελλαδική θέση στο «Μεγάλο Έλος» του Μαραθώνα</i>	357
MIDDLE AND LATE BRONZE AGE	
NIKOLAS PAPADIMITRIOU – MICHAEL B. COSMOPOULOS <i>The political geography of Attica in the Middle and the Late Bronze Age</i>	373
ANNA PHILIPPA-TOUCHAIS – ANTHI BALITSARI <i>Attica in the middle: Middle Helladic pottery traditions and the formation of cultural identity</i>	387
TOBIAS KRAPP <i>Regionality in the Middle Helladic period: Replacing Attica in its wider context</i>	399
SYLVIAN FACHARD – ALEX R. KNODELL <i>Out of Attica: Modeling mobility in the Mycenaean period</i>	407
ΓΙΑΝΝΑ ΒΕΝΙΕΡΗ <i>"Rethink Middle Helladic Athens": ανασύνθεση της μεσοελλαδικής κατοίκησης γύρω από την Ακρόπολη</i>	417

ΑΘΗΝΑ-ΜΑΡΙΑ ΡΩΜΑΝΙΔΟΥ <i>Εγκατάσταση της Μέσης Εποχής του Χαλκού στην Κάντζα Παλλήνης (πρώην Κτήμα Καμπά)</i>	427
MARIA PANTELIDOU GOFA – ANNA PHILIPPA-TOUCHAIS – NIKOLAS PAPADIMITRIOU <i>The prehistoric tumuli of Vranas, Marathon: The study of S. Marinatos' excavations</i>	437
ROBERT LAFFINEUR <i>Tomb V at Thorikos revisited</i>	449
NIKOLAS PAPADIMITRIOU <i>Ceramic material from Valerios Stais' excavation at the prehistoric settlement of Thorikos: A summary</i>	457
ΜΑΡΙΑ ΣΤΑΘΗ – ΜΑΡΙΑ ΨΑΛΛΙΔΑ <i>Το μυκηναϊκό νεκροταφείο στη θέση Κολικρέπι Σπάτων: προκαταρκτική παρουσίαση</i>	471
ΕΛΕΝΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ-ΣΥΒΡΙΔΗ – ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΛΙΑΤΣΙΚΑ <i>Ο θολωτός τάφος του Μενιδίου: επανεξετάζοντας τα δεδομένα</i>	483
ΝΑΥΑ POLYCHRONAKOU-SGOURITSA – EVANGELOS KAKAVOGIANNIS† <i>Minoans in Mesogaia?</i>	493
ANASTASIA PAPATHANASIOU – ANTHI TILIAKOU – CYNTHIA S. KWOK – IOANNA MOUTAFI – OLGA KAKAVOGIANNI <i>The human remains of the Late Bronze Age cemetery of Glyka Nera</i>	503
IRENE VRETTOU <i>The dead and their burial gifts. The case of two Mycenaean tombs from Fouresi, Glyka Nera</i>	513
THANASIS J. PAPADOPOULOS – LITSA KONTORLI-PAPADOPOULOU† <i>Life and death in Eastern Mycenaean Attica: The evidence of the Vravron (Brauron) cemetery and other sites of the region</i>	521
CONSTANTINOS PASCHALIDIS <i>Finds that are intriguing. A group of Mycenaean vases and minor finds from the Acropolis – debating the question of their provenance and significance</i>	529
KONSTANTINA KAZA-PAPAGEORGIΟΥ <i>Kontopigado, Alimos, Attica</i>	541
ELEFTHERIA KARDAMAKI <i>The definition of LH III B2 at Kontopigado, Alimos</i>	551
ΕΙΡΗΝΗ Μ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ <i>Υπομυκηναϊκή Αθήνα (1075/1050-1000 π.Χ.): από την προϊστορία στην ιστορία</i>	559
FLORIAN RUPPENSTEIN <i>The end of the Bronze Age in Attica and the origin of the polis of Athens</i>	569
ΕΥΓΕΝΙΑ ΤΣΑΛΚΟΥ <i>Τμήμα υπομυκηναϊκού νεκροταφείου στα νότια της Ακρόπολης (Κουκάκι). Μια προκαταρκτική παρουσίαση</i>	575
NEIGHBORS AND INTERACTIONS	
ΜΑΡΙΑ ΚΟΣΜΑ† <i>Νέα στοιχεία για τις σχέσεις Αττικής και Ευβοίας κατά την Πρώιμη Εποχή του Χαλκού, μέσα από τα δεδομένα του πρωτοελλαδικού νεκροταφείου στα Νέα Στύρα Ευβοίας</i>	591
ΕΛΕΝΗ ΚΟΝΣΟΛΑΚΗ-ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ <i>Διασυνδέσεις Αττικής και Τροιζηνίας στην Εποχή του Χαλκού</i>	597
WALTER GAUSS <i>Considerations on Kolonna on Aegina and Attica from the Early to the Late Bronze Age (ca. 2100 to ca. 1600 BC)</i>	607
KALLIOPE SARRI <i>Attica and Boeotia in the Middle Bronze Age</i>	619
EVI GOROGIANNI – NATALIE ABELL – JILL HILDITCH <i>Kea and Attica: Revisiting connections in the Middle and Late Bronze Age</i>	627
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ ΚΑΤΤΟΥΛΑ <i>Σαλαμίνα: νεκροταφείο της μετάβασης ΜΕΧ-ΥΕΧ και η Κούλουρη κατά την Εποχή του Χαλκού</i>	637
ELENI SALAVOURA <i>'The eyesore of Piraeus': Attica and Aegina in the Late Bronze Age</i>	645
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ <i>Από την Ευρώπη στο Αιγαίο: το ήλεκτρο στη μυκηναϊκή Αττική</i>	653
ΛΑΕΤΙΤΙΑ ΡΗΙΑΛΟΝ <i>Attica and Boeotia in LH IIIC</i>	659